

Hoofdstuk 1

Probeer de liefde niet te definiëren, tenzij je behoefte hebt aan een les in futiliteiten

Terwijl ik langs de balies van luchtvaartmaatschappijen race, geef ik mijn assistente Lindsay uitleg over de liefde en haar verscheidene vormen van mislukking. Te midden van de menigte reizigers – gepensioneerd in korte broek, katten in reismandjes, gestreste zakenlieden – houd ik, uiterst rationeel, een plechtige toespraak over de liefde. Ik werd verliefd op aantrekkelijke schuinsmarcheerders, aanbad de verkeerde mannen om de verkeerde redenen. Ik ben schuldig. Ik leed aan een weerspanning hart en aanhoudende perioden van slecht inzicht. De basistechnieken op het gebied van controle beheerste ik niet. Zo had ik bijvoorbeeld geen controle over het feit dat ik verliefd werd op Artie Shoreman – een achttien jaar oudere man. Ik had geen controle over het feit dat ik nog steeds verliefd op hem ben, zelfs nadat ik er op één avond achter kwam dat hij tijdens ons vier jaar durende huwelijk drie affaires had gehad. Twee van zijn minnaressen waren geliefden uit de periode voor ons trouwen, met wie hij contact had gehouden – aan wie hij dus eigenlijk had vast gehouden, als afscheidscadeautjes uit zijn vrijgezellenbestaan, levende souvenirs. Artie weigerde het affaires te noemen omdat ze spontaan waren ontstaan. Niet opzettelijk. Hij kwam met termen

als ‘uitspatting’ en ‘flirt’. De derde affaire noemde hij ‘onvoorzien’.

En ik heb geen controle over het feit dat ik boos ben omdat Artie ziek – doodziek – is geworden te midden van dit alles, en over het feit dat ik hem zijn dramatische flair kwalijk neem. Ik heb geen controle over de toenemende neiging rechtsomkeert te maken, naar huis, naar hem, die hele toespraak over ingewikkelde bepalingen van de Amerikaanse beursautoriteit gewoon te laten schieten – omdat mijn moeder me midden in de nacht heeft gebeld om te zeggen dat zijn gezondheid hard achteruitgaat. Ik heb geen controle over mijn woede jegens Artie omdat hij me heeft belazerd, terwijl je toch zou verwachten dat ik me in elk geval op dit moment een béétje milder zou opstellen.

Ik vertel Lindsay dat ik Artie verliet kort nadat hij zijn affaires had opgebiecht en dat het zes maanden geleden de juiste beslissing was geweest. Dat hij alle drie de affaires tegelijkertijd opbiechtte – als in een of andere vreselijke talkshow.

Lindsay is klein. De mouwen van haar jas zijn altijd een beetje te lang, alsof ze een afdankertje van een oudere zus draagt waar ze nog in moet groeien. Ze heeft zijdeachtig blond haar dat rond haar hoofd danst alsof ze uit een shampooreclame is weggelopen, en ze draagt een brilletje dat steeds van haar neus af glijdt, die zo perfect en smal is dat ik niet begrijp hoe ze ermee kan ademen. Het is alsof haar neus alleen maar een accessoire is, waarbij geen rekening is gehouden met de functie. Ze kent uiteraard dit hele verhaal. Ze knikt instemmend en ik ratel door.

Ik vertel haar dat het ene zakenreisje na het andere, een paar maanden met de ene na de andere cliënt om de tafel zitten en alle mogelijke congressen bijwonen – een leven in bedrijfsappartementen en hotelkamers – helemaal niet zo gek was. Ik wilde voldoende tijd en ruimte hebben om eroverheen te komen. Het plan was dat ik eroverheen zou zijn op het moment dat ik Artie terug zou zien, maar dat is niet zo.

‘Liefde laat zich niet commanderen of leiden door vreedzame democratie,’ zeg ik tegen Lindsay. Voor mij is democratie het polsen van de enige twee mensen die ik in vertrouwen heb genomen:

mijn bezorgde assistente Lindsay, die op dit moment naast me door de terminal van JFK Airport trippelt, en mijn overspannen moeder, die te pas en te onpas aan de lijn hangt.

‘Liefde weigert elke vorm van onderhandeling,’ zeg ik. ‘En doet niet aan afdingen, zoals die Turk van de namaak Gucci-tassen.’ Mijn moeder staat erop dat ik een exemplaar voor haar meeneem elke keer als ik in New York op zakenreis ben; mijn reiskoffer zit op dit moment vol met nep-Gucci.

‘Liefde is niet logisch,’ dring ik aan. ‘Ze is immuun voor logica.’ In mijn geval: mijn echtgenoot is een overspelige leugenaar, dus moet ik alleen verder of besluiten hem te vergeven, een optie waarvoor sommige vrouwen in dit soort situaties daadwerkelijk schijnen te kiezen.

‘Natuurlijk, Lucy,’ zegt Lindsay, ‘dat is ongetwijfeld zo.’

Lindsays zelfverzekerde toon zit me niet lekker. Ze is vaak overdreven positief en ik zet soms vraagtekens bij haar instemming, waar ze goed voor wordt betaald. Ik zet mijn betoog voort en zeg: ‘Maar ik moet trouw blijven aan mijn fouten, ook aan de fouten die ik van mijn moeder heb geërfd.’ Mijn moeder, de Koningin van Slecht Inzicht in Mannen. Ik zie haar ineens voor me in haar velours joggingpak terwijl ze me glimlachend aankijkt met een mengeling van hoopvolle trots en medelijden. ‘Ik moet trouw blijven aan mijn fouten omdat ze me hebben gemaakt tot wie ik ben. En ik ben mezelf gaan waarderen – behalve als ik ingewikkelde bijgerechten moet bestellen in sushirestaurants. Dan kan ik van de zenuwen heel arrogant gaan doen, dat weet ik.’

‘Klopt,’ beaamt Lindsay net iets te snel.

En nu blijf ik midden op de luchthaven staan – mijn laptop zwaait naar voren, mijn kleine rolkoffer komt abrupt tot stilstand (ik heb alleen het hoognodige gepakt – Lindsay laat de rest van mijn spullen nasturen). ‘Ik ben er niet klaar voor om hem te zien.’

‘Artie heeft je nodig,’ had mijn moeder gisteravond aan de telefoon gezegd. ‘Hij is nog steeds je man. En je kunt het niet maken om je stervende echtgenoot in de steek te laten, Lucy.’

Het was de eerste keer geweest dat iemand zei dat Artie dood

zou gaan – hardop, zakelijk. Tot dat moment was zijn situatie weliswaar ernstig geweest, maar hij was jong – nog maar vijftig. Hij komt uit een geslacht met generaties mannen die jong zijn gestorven, maar dat hoeft niets te betekenen – niet met de huidige ontwikkelingen op medisch gebied. ‘Hij doet gewoon zielig,’ zei ik tegen mijn moeder, in een poging terug te keren naar het oude script, waarin we grapjes maken over Artie’s verwoede pogingen mij terug te winnen.

‘Maar stel dat hij niet zielig doet?’ zei ze. ‘Je hoort echt hier te zijn. Dat je er nu niet bent, is slecht karma. Dan kom je in een volgend leven terug als kever.’

‘Sinds wanneer geloof jij in karma?’ vroeg ik.

‘Ik heb nu een vriendje dat boeddhist is,’ antwoordde ze. ‘Had ik dat nog niet verteld?’

Lindsay pakt me bij de elleboog. ‘Gaat het?’

‘Mijn moeders vriend is boeddhist,’ zeg ik tegen haar, alsof dat verklaart hoe vreselijk verkeerd alles is. Mijn ogen hebben zich gevuld met tranen. De borden boven me in de hal worden wazig. ‘Hier.’ Ik geef haar mijn handtas. ‘Zo kan ik mijn paspoort nooit vinden.’

Ze trekt me mee naar een telefoonsel naast een lift en rommelt in mijn tas. Ik kan er nu niet doorheen wroeten, want ik weet wat erin zit: allemaal kleine kaartjes die ik uit kleine envelopjes heb getrokken die aan groene prikkertjes vastzaten tussen de dagelijkse boeketten bloemen die Artie liet bezorgen. Hij heeft me in elk hotel en appartementencomplex verspreid over het hele land weten te vinden. (Hoe weet hij trouwens steeds waar ik zit? Wie geeft hem mijn reisschema? Mijn moeder? Ik heb haar altijd verdacht, maar nooit gezegd dat ze ermee moest ophouden. Stiekem vind ik het prettig dat Artie weet waar ik ben. Stiekem heb ik de bloemen nodig, ook al is er een deel van me dat de bloemen haat – en hem ook.)

‘Ik ben blij dat je ze allemaal hebt bewaard,’ zegt Lindsay. Ze is in mijn hotelkamers geweest. Ze heeft de bloemen gezien, in verschillende stadia van verwelking. Ze geeft me mijn paspoort.

‘Ik wou dat ik ze had weggegooid. Dit is vast en zeker een teken van zwakte,’ zeg ik tegen haar.

Ze pakt er een uit de tas. ‘Ik heb me altijd afgevraagd,’ zegt ze, ‘je weet wel, wat hij op al die kaartjes te zeggen heeft.’

Ineens wil ik niet met een stelletje vreemden in de rij staan voor de paspoortcontrole. De rij is lang, maar ik heb nog genoeg tijd – te veel. Ik weet ook dat ik me, eenmaal aan de andere kant, onrustig zal voelen en een beetje gekooid, zoals die katten in hun reismandjes. Ik wil niet alleen zijn. ‘Ga je gang.’

‘Weet je het zeker?’ Ze trekt haar smalle wenkbrauwen op.

Ik denk er nog even over na. Ik wil Artie’s liefdesverklaringen eigenlijk niet horen. Een deel van me wil de tas wanhopig graag uit haar handen grissen, zeggen: ‘Sorry, ik ben van gedachten veranderd,’ en in de rij gaan staan bij de anderen. Maar een ander deel van me wil dat ze de kaartjes leest, om te kijken of ze inderdaad zo manipulatief zijn als ik denk dat ze zijn. Volgens mij heb ik dat nu zelfs nodig. Een beetje zusterlijke bevestiging. ‘Ja,’ zeg ik.

Ze vouwt het kaartje open en leest hardop: ‘Nummer 47: *omdat je vindt dat er in elke eetkamer een bank moet staan voor mensen die willen uitbuiken maar tegelijkertijd deelnemen aan de snedige gesprekken.*’ Ze kijkt me aan.

‘Ik ga na het eten graag even liggen – zoals de Egyptenaren of zo. Een bank in de eetkamer is helemaal zo gek nog niet.’

‘Heb je er een?’

‘Artie heeft er een voor me gekocht toen we een jaar getrouwd waren.’ Hoewel ik er niet aan wil denken, zie ik het ding toch voor me: een lange, antieke bank, opnieuw bekleed met een stof van klaprozen op een witte achtergrond en met een donkere houten rand die kleurt bij het eetkamermeubilair. Die eerste avond in het huis hebben we erop gevreeën. De dikke kussens gleden onder ons weg op de vloer en de oude veren kraakten.

Ze haalt nog een kaartje tevoorschijn en leest: ‘Nummer 52: *omdat je de sproeten op je borst kunt verbinden tot het Elvis-gesternte.*’

Een team stewardessen loopt voorbij als een groep in V-forma-

tie trekkende ganzen. Een paar van Artie's ex-vriendinnen waren stewardess. Artie maakte fortuin toen hij op zijn twintigste een Italiaans restaurant opende (ondanks het feit dat hij geen druppel Italiaans bloed had) en vervolgens een nationale keten opzette. Hij reisde veel. Stewardessen waren er in overvloed. Ik kijk naar hen terwijl ze in hun panty's voorbij zoeven, de wieltjes van hun koffers rammelen. Mijn maag trekt even samen. 'Hij heeft mijn sproeten echt een keer met elkaar verbonden en de uitkomst gedocumenteerd. We hebben de foto's nog.' Ik wacht tot Lindsays gerechtvaardigde woede zichtbaar wordt, maar dat gebeurt niet. Ze lijkt zelfs een beetje te glimlachen.

Ze pakt een derde kaartje. 'Nummer 55: *omdat je bang bent dat als je je vader vergeeft – voor eens en voor altijd – hij op een of andere manier echt zal verdwijnen, ook al is hij al jaren dood.*'

Lindsay trekt weer haar wenkbrauwen naar me op.

'Artie luistert gewoon heel goed. Hij herinnert zich alles. Dat betekent toch niet dat ik hem zijn overspel moet vergeven en naar hem toe moet gaan?' Ik zal je een van de redenen geven waarom ik Artie haat. Hij is altijd volledig – voor honderd procent – zichzelf, maar toen ik hem vroeg waarom hij me bedroog, kwam hij met een afgezaagd antwoord. Hij wordt nu eenmaal om de haverklap verliefd. Hij dacht dat hij ermee kon stoppen toen we trouwden, maar dat was niet gelukt. Hij biechtte op dat hij voortdurend verliefd wordt, de hele dag, elke dag, dat hij alles aan vrouwen adoreert – de manier waarop ze heupwiegen als ze lopen, hun ranke hals – hij geniet zelfs van hun tekortkomingen. En dan werd hij volledig door zo'n vrouw in beslag genomen. Vrouwen namen hem in vertrouwen. Ze vertelden hem alles, en voor hij het in de gaten had, knoopten ze hun bloesje al los. Hij zei tegen me dat hij zichzelf erom haatte – natuurlijk – en dat hij me niet wilde kwetsen. Maar tegelijkertijd hield hij van zijn minnaressen – op verschillende manieren, om verschillende redenen. Maar zijn leven met hen delen, wilde hij niet; dat wilde hij alleen met mij. Ik haat Artie omdat hij me heeft bedrogen, ja, maar ik haat hem nog meer omdat hij me bij zo'n gênant cliché heeft betrokken.

Ik was te overweldigd om iets te zeggen, te kwaad om iets anders te doen dan te vertrekken.

‘Denk je dat het goed komt met hem?’ vraagt Lindsay. Ze doelt op zijn gezondheid.

‘Ik weet het wel,’ zeg ik tegen haar. ‘Ik weet wel dat een goed mens naar huis zou gaan en hem zou vergeven omdat hij zo ziek is. Een goed mens zou waarschijnlijk nooit zijn vertrokken en hebben geprobeerd om er op een of andere manier samen uit te komen en niet in haar eentje het hele land door reizen, zoals ik. Ik weet het heus wel.’ Ik word emotioneel. Ik neem even de tijd om mijn tranen te deppen. Ik veeg ook wat mascara weg. Waarom heb ik eigenlijk make-up op gedaan? Ik realiseer me dat ik helemaal verkeerd gekleed ben. Ik draag een zakelijke outfit – bruine broek, dure schoenen, een jasje. Waar zat ik met mijn gedachten? Ik herinner me dat ik me aankleedde en tegelijkertijd snel aan het inpakken was. Ik handelde op de automatische piloot en denderde door de kamer vol met verwelkende bloemen. Ik ben registeraccountant, een partner in een firma zelfs, en zo zie ik er ook uit, zelfs nu het niet nodig is. Geloof me, ik zie de ironie: het is mijn werk te weten wanneer iemand zich schuldig maakt aan oplichting, maar voor Artie’s ontrouw was ik al die tijd blind. ‘Ik hoor een neus voor fraude te hebben, Lindsay. Het is mijn werk. Hoe heb ik het niet kunnen zien?’

‘Hij heeft zijn risicodetectie in elk geval niet goed uitgevoerd.’ Lindsay glimlacht en probeert me op te fleuren. Ze heeft onlangs een cursus Risicodetectie gevolgd en is trots op zichzelf. ‘Je komt er wel uit, Lucy. Je komt altijd overal uit. Het is je sterkste punt!’

‘Op mijn werk,’ zeg ik tegen haar. ‘Maar mijn persoonlijke leven bevestigt het nu niet bepaald. Twee verschillende werelden.’

Lindsay kijkt om zich heen alsof ze in de war is – de verwarring straalt van haar gezicht, alsof ze zojuist voor het eerst gehoord heeft dat er twee verschillende werelden bestaan – een twilight-zonemoment. Ik heb haar ingewerkt voor haar promotie. Ze gaat mijn werk overnemen tijdens mijn afwezigheid en ze zal aan haar gehardheid moeten werken wil ze het redden. Ik heb met haar ge-

sproken over het niet laten blijken van je emoties. Ik zou haar daar nu graag een lesje in geven, maar op dit moment ben ik niet bepaald het toonbeeld van emotionele discipline.

‘Jij vindt dat ik hem moet vergeven, hè? Je vindt dat ik naar huis moet gaan en dat we moeten proberen er uit te komen, toch?’

Ze weet niet goed wat ze moet zeggen. Ze blikt naar links en naar rechts, geeft dan toe en knikt.

‘Omdat hij het verdient of omdat hij ziek is?’

Ze doet een stap opzij. ‘Ik weet niet of dit de juiste reden is, maar... omdat ik nooit een vriendje heb gehad dat meer dan drie of vier redenen kon geven waarom hij van me hield. Niet dat ik ze om een lijst heb gevraagd of zo, maar je weet wel wat ik bedoel. Omdat hij zó van je houdt.’

Artie houdt zó van me. Ineens lijkt het waar, alsof ze alle tekens die ik als manipulatie heb opgevat, heeft afgepeld en ik ze nu pas zie als een pure uiting van zijn liefde – voor mij. Ik ben geschokt door deze zienswijze, door de naaktheid ervan, en weet niet hoe ik moet reageren. ‘Je zult je prima redden als ik er straks niet ben,’ zeg ik. ‘Ik weet zeker dat je het kunt.’

Lindsay is een beetje overrompeld en bloost – alweer, iets wat ze niet zou moeten doen, maar in dit geval ben ik blij het te zien. Ze maakt een kleine buiging. ‘Bedankt voor het vertrouwen.’ Ze geeft me mijn handtas terug en kijkt naar de rest van mijn bagage. ‘Heb je alles?’

‘Ja, hoor.’

‘Oké.’ Ze draait zich om en loopt de menigte tegemoet. Ze heeft haar zakelijke pose weer aangenomen: kin omhoog, kordaat zwaaiende armen. Ik ben trots op haar.

Maar dan klinkt uit de lift een luid ‘ting!’, en ineens moet ik denken aan Artie’s kaartje nummer 57, dat vanochtend werd bezorgd en waarvan de tekst sindsdien aan me vreet: *omdat je houdt van het belgeluid van een lift, waarvan je ooit hebt gezegd dat het klonk als een teken van hoop, het idee dat dingen op het punt staan te veranderen, dat je eindelijk ergens naartoe gaat en opnieuw kunt beginnen.*

Het probleem is dat ik níét van liften houd. Kleine mobiele doodskisten zijn het – het geluid komt op me over als een vreselijk opgewekte doodsklok. Liften hebben me altijd een claustrofobisch gevoel gegeven, en bovendien ben ik helemaal niet zo wild van verandering – zoals, laten we zeggen, erachter komen dat je man je bedondert – en ondanks al het recente gereis heb ik nooit echt het gevoel gehad dat ik eindelijk ergens naartoe ging en opnieuw kon beginnen. Een teken van hoop? Dat heb ik nooit gezegd. Nummer 57 is niet voor mij. Die hoort bij een andere vrouw. Nummer 57 hoort bij een andere vrouw, zoals mijn hele leven – zowel werk als privé – op dit moment bij een andere vrouw lijkt te horen.

Een oudere vrouw in een rolstoel wordt door een jonge vent de lift uit gereden – haar zoon misschien? De twee bewegen zich langs ons en de roestvrijstalen deuren schuiven dicht. Ik zie een vage reflectie van mezelf en ik voel me die andere vrouw. Hoe onjuist het ook lijkt, dit leven is van mij.